SUPER PRAECLARA REUEREN.MI PATRIS VICARII APOSTOLICIS TOTIUS ORDINIS...

Giuseppe Accetta

Digitized by Google

REVERENDISSIMO P. VICARIO APOSTOLICO GENERALI F. Ioſephus Andrius humillimus ſeruus.

S P. D.

SVMMAM dementiam (Ampliſsime Pater) & illius nautæ temeritatem eſſe arbitror, ſi tempeſtatis imminente iactura, ventisq; reluctantibus, Oceanum paruo nauigio pertranſire tentaret, atq; in altū hominem abſq; alarum ope volare, id mihi eueniſſe quamplurimi faterentur, niſi rei magnitudinem, operis difficultatem, & viri grauitatem, vt ignis ferrum, amor liquefaceret. Quanto deſiderio hunc diem aſpirauerim, latet neminem. Haud vt ampliorem ſcribendi occaſionē inde ſumerem, ſiquidem tuorū meritorum magnitudo cū ſe acutis cuiuſq; artis ingeniis offertur, nulli di cēdi copia deeſt. Ne ipſe ſolus in tanta patrum corona, & gaudijs deſidioſus, & inutilis apparerem. Hæc igitur carmina, iampridem deſinu meo fluxerunt, quæ ſanè non tàm rudia, gracillimaq; ex au toris venuſtate, quàm alta, & profunda ex ſubiecti

maieſtate relucent. Niſi enim illius leporis,& cõcentus elegantiam redolent,id in cauſa fuit, quoniam tenuis facula nequit obumbrare, vel lumen ſolis figurare. Tua igitur Claritate omnes ignorantiæ tenebras elidere digneris. Si enim tibi hæc gratiſsima fore percepero, me ad maiora tentanda accingã. Tanta eſt magnitudo tuorum erga me meritorum, vt ſi aſsiduum Siſyphi laborem ſuſciperem, nequaqam illis ſatisfacere arbitrarer. Excedat igitur mei parui muneris vilitatem tuæ dignitatis excellentia,& vbi mea ſuccumbit infirmitas,tua celſitudine præuenire ne graueris. Vale Bononiæ Idibus Februarii. M D L X V I.

MONTIS en excelſus vertex apparuit
Alti,
Cum lucis radio nebulamq;, niuemq;,
reſoluit
Phœbus,& indignas hyemes,nimboſq; potentes,
vndiq; perluſtrans, vmbram deiecit inanem,
Sidereum feriit cœlum,terramq; iacentem
Lumine circundans,vmbram deleuit & atram.
Huc ades,ò Diuina cohors, Helicone recede,
Ac propera dulcis Montem ſpaciando per Altum.
Nunc agite,ò faciles,mecum,quæ rura Napeæ
Incolitis,quæ frondoſis in collibus hortos
Aſſeritis,colitiſq; vagos per deuia fontes:
Allectæ vigiles dulcedine pergite Nymphæ.
Monte ſub hoc tantum lætentur Oreades vnà,
Hic felix regio, mundiq; beatior ora.
Percuſſa mecum cythara modulare Camæna.
Scandere non fas eſt culmen, radicis at imæ
Principium ſerpendo canam,ſupereminet Alta
Ingenio virtus, laudum generoſa cupido
Cogit,, & obtutum confundit copia mentis.
Imprime vim, Felix, Felicia Numina teſtor.
Ne fauor inſignis deſit Felicis alumno.
Intueor montem primùm portenta tenentem,
Quem Leo cuſtodit,cui viuum præſidet Aſtrum,
Influit in grauidamq; Pyrum,nos cuius in vmbra
Veſcimur electo fructu,ſemperq; fruemur.
Stella benigna, precor ſupplex,his annue votis.
Quæ tua tàm virtus,quæ tanta potentia? velox

Vt terram rapias nitidum conuertis in Aſtrũ?
Semideos transfers homines in Numina puros?
Gemma trahit ferrũ Magnetica, Solq́; vapores,
Non oculis mirũeſt, natura frequenter abũdat,
Querenti memora cauſam, quo nomine Sidus
Dignaris? Numero errantum cõſcriberis vnũ?
Signifero nec habes Circlo mirabile ſedem,
Zodiacus minimè comprehendit in orbe Leonem,
Nanq; ſuperuacuum ferrent inſignia pictum,
Si binos claudit, erit Leo ſolus, & vnus.
Vnica ſtella Pyrus, queſo, quid cuncta figurant?
Admiranda petis, ſenſus fœcunda profundos
Emittunt, ſudore viri ſolertia pandat,
Sorte, neq; euentu, ſtudio probitate redemit.
Fors infida dedit paruum, naturaq́; nudum,
Erexit titulos virtus Felicis honore.
Sidus, ego, reſpondit ouans, appellor vbiq;,
Mercurius, Stellas inter colluceo ſeptem
Clarior, Aetherea tenebras qui luce fugaui,
Luceat vt per me tellus, reſplendeat æther,
Inſomnem viciq́; virum fortiſsimus Argum,
Grata Caduceo concluſi lumina centum,
Nuncius, interpresq́; Deûm, facundior alter
Non datur eloquii fons, nõ declamator amænus,
Nec ſine me quiſquam cœli volitabit ad auras,
Alipes aſcendo citius, percurro ſuperna
Abdita, quæ paucis aperit Regnator Olympi.
Aſtronomus dictum ſolers enodat apertum.
Argus enim Cœlũ eſt, vigilantia lumina flammæ.

Athereæ,

Athereæ, vario labentia ſidera curſu,
Quælibet obſcura reſplendet noctis in vmbra,
Sed torpent, oriente noua poſt lampade Phæbi.
Præſidio Felix hodie conſcendit in altum.
Lumina non centum, ſed mille peritus obumbrat,
Spiritibusq; virûm, non mutis eminet Aſtris,
Ardentesq; faces, tremulo candore micantes
Heſperia redeunti, etiam ſimille, ſilebunt.
Sidereis, audi, præueni influxibus ortum,
Illius aſsiſtens animo, virtute decoro,
Corporis aptaui conformia membra pudico.
Si vitæ tenui repetens ab origine metro,
Defeſſas agerem potius mortalibus aures.
Deficientq; dies, multi labentur, & anni.
Naſcitur interea Piceni montis in ora,
Oſtia, quam propius lambunt antiqua Truenti,
Ingeniiq; bonis, & linguæ laudibus orno,
Ad ſtudium properans inter præceptor alumnos
Proſpectat iuuenem præcunctis more nitentem,
Spiritus in paruo diuinus carcere vinctus,
Quem Deus elegit, numen cæleſte fouebat,
Spirabat radios paſsim, ventura reuelans,
Prodigiumq; dabant ſenſus ſpiramina notum.
Sæpe ſuos violenta fames contriuerat artus,
Pallidulisq; genis, ieiuna mente ſtudebat,
Peruigil inſomnes quot noctes duxit, & horas?
Luminibusq; cauis, requies, operoſa laborum
Vita, Pyrus creſcebat olens, mirabilis ordo,
Vnguiculis morum flores carpebat honeſtos.

Arbor in aereo clarere cacumine cœpit.
Sollicitus mirabatur pergendo viator.
Hoc Iouis arcanum ignotum mortalibus altum,
Qui leuat infirmos, fortes oppugnat inermis,
Nulla potentis enim prodeſt occurrere virtus,
Cuius ob Imperium ſuperi, terrentur, & ima,
Non obicem fatis quærat præponere demens,
Venturos pietatè regit prudentia caſus.
Hic puer aſpirans artem laſciua per æua,
Inuidiam peperit, fortuna obſiſtere Diuis
Nititur, inſanos contra compellere Doctum,
Ne iuuenis palmæ ſtudii gauderet honore.
Intrepidus demum vicit diſcrimina victor.
Incrementa Deus, mentemq; rigauit Apollo,
Doctior efficitur, Diuina ſcientia creuit.
Qualis in Aurora latitat præfulgidus alba
Progrediens Phœbus, vires acquirit eundo,
Clarior emergit, medias dum poſsidet arces,
Corporis vmbra fugit, tenebras profligat opacas,
Non potuit rutilans Montem fax inſuper Altum
Abſcondi, nec ab inuidia reſtinguier vlla.
Qualis aqua fuſa ſurgit flammantior ignis,
Tarda facultatem ſuccendit inertia doctam.
Climate non tantum fit nubes aeris atro,
Vt Clarii radios penitus confundat acutos,
Quandoquidem tegitur, Phœbea potentia delet,
Pulchrior actutum poſt nubila tempora lucet.
Nullus Olympiacam citra diſcrimina palmam
Obtinuit, facinus nullum memorabile fiet

Abſq;

Abſq; labore, piger lucrum mercator habebit?
Quē tremulū claudūt molles præ frigore plumæ?
Proſpera ſuccurrunt, felicis nomine parto,
Non ſine fatorum nutu, non abſq; ſupremo
Conſilioq; Dei currunt, terrena reguntur.
Præueniunt aduerſa bonis, vt gloria maior
Fulgeat, obiecta nimio candore tenebra
Cuncta ſerenabit lumen, contraria clarent,
Non auri cumulo, non hunc inuenit honorem
Afflatu populi, neq; blando principis ore,
Non fur inſidiis tenerum cuſtodit ouile,
At meritum rèddit nomen ſapientia celſum.
O' quoties ſudore genas rorare rubentes.
Quot cupidus lachrimis ſtudiū clamauit abortis.
Per medios ignes petiit, mediosq; per enſes,
Vt fieret compos virtutum laude coronæ.
Iure quoq; in valido firmat ſua ſigna Leone,
Tot titulis vigeat dignis clariſsimus heros,
Fortis in aduerſo Clypeus certamine Doctor.
Hic aciem non terga dedit formidine vultus
Hæreticis, fideiq; frequens rugiebat in hoſtes
Impauidus, telum frangens damnauit acerbè.
O' præſtans animi ſapiens, ò calcar acutum,
Horrida non timuit peruerſæ prælia ſectæ,
Vt Leo ſtare procul, ſpecula dum vidit ab alta
In campis taurum paſcentem cornibus, hæret,
Excitat ad bellum gaudens, victorq; reſurgit.
Haud ſecus æternæ contra monumenta ſalutis
Pugnantes hilaris voluit calcare Tyrannos,

Dogma tuendo pium,contempta morte, priorū,
Auſpicio cecidere ſibi,quæ ſtemmata cernis,
Sideris inſtar habet lucem, tum more Leonis.
Intonat Europæ valles,latiumq; reſultat,
Gaudet Apenninus,Piceni ridet & aruum,
Proſiliunt cunctis animalia cætera terris,
Alta triumphantis pateant vexilla Leonis.
Exemplarq; trahant gentes, ſculpantur vbiq;
Inforibus nomen minio,cognomen in alba
Fronte peritorum,auratis ſcribantq; figuris,
Pictor in æterna dipinge colore tabella.
Quiſq;.Poetarum cantet laudabile carmen.
Non Lybiæ partes,non huac Maſſylia vidit,
Caſpia nec tellus genuit,non vſta Leonem
Aphrica,ſed prolem nutrix præclara virorum
Italia,in cuius Partu feliciter ortus.
O' fortunatam,propius quam ſidera ſemper
Reſpiciunt,rabiem prohibent,caſusq; nefandos.
Ne timeas, rabido cuſtodis ab ore luporum
Cura trahit pecudes,hominum componit & irā,
Itala regna Leo ſidus cœleſte gubernat,
Influit ac Phæbus, dominantur in orbibus ambo,
Dum Leo ſidereo perſpectat acumine gentem,
Florenteſq; manus videt,exultatq; videndo,
Suſcitat infirmos animos accedit ad artes,
Delius inflammat vires,hinc Iuppiter orbem
Subdidit imperio totum, Sanctusq; Senatus,
Quatuor ille plagis poſuit præcepta ſubactis.
Diues agri,diues pecorum, longè optima mater
Virtutum,

Virtutum, ſtudiiq; inuentrix, æmula, Diuis.
Fixit & omnipotens ſolium, delubra Deorum
Eminus eiecit, trinum cognouit, vt vnum.
Sceptra dedit. Claues Petro, quibus arbiter omnes
Solueret errores, Iudex cœleſtis, & orbis,
Hîc Solium fixit Verbum, quod ab æthere venit.
Texere quis longo pulchræ ſermone trophea.
Audeat Auſoniæ? quæcunq; volumina voluant.
Quæue potens in tanta mens indagine rerum,
Indefeſſa velit veterum celebrare triumphos?
Numina numinibus non deſtitit addere ſacris,
Obtinuitq; Deum votis accepta ſecundum.
Nacta fuit longas magnum regione tributum.
Cur homo, cunctatus, princeps animalq; ſupremũ,
Vtitur infernis, non alta inſignia quærit?
Iuppiter Aetherea, qui primus regnat in aula.
Præcipiens Aquilam poſcit, penetrabile fulmen,
De hinc Marti frameam, Veneri gratantur olores,
Neptunoq; Tridens, placuit Thyrſusq; Lyeo,
Phœnicem tribuit Soli veneranda vetuſtas,
Noctua ſubſequitur, qua Pallas gaudet, Apollo
Ac coruo, recipit Pauonem Iuno ſuperbum.
In promptu doceas quid nobis rite figurant?
Euenit Auguriis, fatur, quia numina Cœli
Cum lateant, acquirat homo per ſigna, Deorum.
Quis potuit rerum doctus cognoſcere cauſas?
His trahimur ſummas, & mente volamus ad arces,
Non animi dotes in lapſis artibus arctæ
Apparent, oculi nunquam penetralia mentis.

Inſpiciunt, ratio præfert animalibus vnum.
Spiritus eſt hominis rerum, dominusq; ferarum,
Intus alit vires animus, pulcherrima forma,
Quæ depreſſa manet fragili ſub pectore gemma.
Ecce Perettus adeſt generoſior, atq; Leone
Fortior, inconcuſſa Dei cum iura Tonantis
Obſeruare fide cupiit, nulla feritate minarum
Commotus fuit. O' ſtabilis, perfirma columna.
Vt Leo, venantum pugna ſuccenſus in iram,
Erubuit fugere hoſtes, ceruicemq;, iubasq;
Erigit, inſequitur velox veſtigia fortis.
Non aliter duris fuit impugnator, & acer
Obſtitit infidis, quibus haud reuerentia legum,
Nullus erat cultus, dictis hærere prophanis,
Et ſoliti veteres Patrum corrumpere ritus.
Pontificum ſummi patulas vbi venit ad aures,
Sponte vocauit, eiq; graues imponere curas
Conſtituit, ſtudio dubios firmare fideles.
Cuiq; Tridentino potior ſententia dicto
Omnibus arridens, confirmabatur eiſdem,
Cuncta per ora volans, trepidũ quodcũq; quieuit
In dubiis pectus, culti cum verba fluebant.
Vt vates expectabant ab Apolline votum,
Rebus in ambiguis non præceps, at pondere iuſti
Iudicii decreta dedit, non irrita cauſis.
Non odiis nec amore fauet, ſcelerata reiecit,
Illibata manu ſeruans præcepta nefanda,
Correctorq; pius, Iudex prudentior, æquus.
Inſonuit ſublime Pii poſt pectus, & aures
Sidus

Sidus in vrbe diu cādens nituiſſe, requirit.
Miſit in Heſperiam, velox imponere metam
Litibus,ac veterem vellet truncare querelam.
Vt pietas fidei populis intacta vigeret,
Iuſtitia Regis Maieſtatemq; Philippi
Placaret,dubio traheret velamen ab omni,
Conſcius accinxit Patri parere ſupremo,
Cœpit ad Hiſpanos celerem protendere greſſum,
Heſperus occubuit,lucemq; abſcondit, vt Altū
Præfuit ingenti ſidus cum lumine Iberis,
Natus ab incepto vigilans ſolidare fideles,
Præſidiis hominum curas releuare paratus.
Relligionis honor, ſpeculumq; auriga diſerte,
Spiritus ò felix. Qui nō peruerſos horruit hoſtes,
Gallorum penetrare ſinus, nemorumq; potentem
Deuia,non imbres,tempeſtateſq; retardant,
Non horrenda viæ timuit diſcrimina duræ,
Nec rapidi retinent fluuii,neq; tempora cogunt,
Alpibus intrauit ſoſpes mirantibus olim,
Millies ardebat pro Chriſto effundere vitam.
Interea grauitate Pius qui agnomine Quintus,
Clauiger electus diuino Flamine Præſul,
Quiq; tenet primas,qua maior nulla poteſtas,
Regia ſceptra ſilent, pedibus calcata reguntur,
Iuſsibus obſequitur Cœlū,quoq; tartara claudit.
Quàm dilecta fuit, Quantùm vel amabilis arbor.
Non Veneri Myrtus,non tàm gratiſsima Phæbo
Laurus. In vrbe ſuos quot fructus carpſit in annis,
Vinxit amor tenerum tanta dulcedine pectus,

Fœdus amicitiæ ſanctum coniunxit in vnum.
O dulcis requies hominum, ſuperumq́; voluptas,
Qua rapuit paruos adſe, deflectit & altos,
Poſt meritum recolens, dignos mercede labores,
Optauit capiti celebrem donare Coronam,
Præſes ad æternas petiit Seraphicus arces,
Sponte ſuper cunctum paſtorem elegit ouile,
Non is adhuc felix extrema venerat ora,
Ambitione procul praua ſortitus honorem,
Ingenuéq́; coronatus fuit inſcius ipſe,
Sic vult omnipotens dignum decorare laborem,
Magnanimumq́; virum nolentem ducit ad Aſtra,
Turgentes reprimit, tumidos dimittit inanes.
Labitur ad centrum, ſperans euadere maior,
Antè ſuper vaſtum glacialem Pelion Oſſam,
Promptius & terram cœlis imponere firmam,
Quàm regere, & prauos rigido frenare flagello.
Vt prudens animo poſſet tentare quietus,
Quot varios Cœli motus, quot Sidera ſplendēt,
Quòtue creata prior digito formauerat Autor,
Ingenio primam poſſet contingere cauſam.
Cur extrema moraris iter, prohibesq́; receſſum
Gens Hyſpana? remitte ducem dilecta decorum.
Alpinæq; niues cur vos obſtatis eunti?
Cædite mortales caſus, pereantq́; pericla,
Aſtra fauete viro, reducem ſeruate precamur,
Infandos remouete imbres, contagia quæq;.
Ac rigidos placate ſuis in vallibus amnes,
Quælibet inuicto cædat fera ſæua Leoni,
Planta

Planta Pyro, nemorũq; aſſurgat frondibus arbor,
A facie montes fugiant, rumpantur ab Alto,
Ad patrios lætum conduc fortuna Penates.
Nos velut abſentis mora contriſtarat amicos,
Incolumi abiecto fauſti mærore fruamur.
Ocyor, ô inopum columen pietate regreſſum
Accelera, nemo nauim iactantibus Auſtris,
Dux regit, & ſtudium languet peruertitur Ordo,
Quid ſine mẽte valet corpus? quid præualet ũbra?
Diruit in præceps, nullo remorante, iuuentus
Iure Dei, freno legis, vel iudicis arte,
Lætitiam miſeris, vultu apparendo ſereno,
Interpone, metus remoue, ſolareq; natos,
Ingemina greſſum, releua collapſa, benigne
Rector, & indignos pœna compelle furores,
Obruimur niuibus, nimium peſſundat & algor,
Sera moratur hyems, non in tellure miniſtrat
Aer iam ſolitum rorem, non prata vireſcunt.
Si Pater ad noſtras felix allaberis oras,
Tempora verna feres, prodibũt germina, flores,
Proſpera regnabunt, ſuperis ridentibus, Aſtra.
Dulciter emergent fructus, fœcunda quot arbor
Quæq; dabit? Tempus fulgebit vbiq; ſerenum,
Atq; relegato gaudebunt frigore membra.
Nos hilares montem veniente petamus ad Altum,
Vndiq; laurigeræ labuntur cernere Nymphæ,
Thure Deæ redolent aræ, templumq; Mineruæ,
Fragranti pariter colles implentur odore.
Deinde Diana choros ducit, venerantur amæni,

Ac vates raram inſigni de flore coronam
Contexunt, capitiq́; nouas adiungere lauros,
Nomen auent ſublime diu celebrare Peretti.
Mollior hîc ſpirat, Muſis lætantibus, aura,
Paſtores modulos ouibus ſalientibus aptant.
Certatim volucres viridi ſub fronde canoræ
In varios veniunt cantus, dulcedine firmos
Solis equos reddunt, currum Lunæq́; bicornis,
Quàm ſubtus placidis immurmurat vnda ſuſurris
Et ſurgunt fontes, riuo ſaliente labellis,
Ornatæ violis, Myrto ſunt vndiq; rupes,
Inuidia ſtellas, Cœlum terrena laceſſunt,
Inde Pyro labiis tacto, crinitus Apollo
Altius intonuit diuino carmine laudes.
O' Decus Heſperiæ, noſtri dux ordinis alme,
Vnica ſpes, Patrum virtutis origo Minorum,
Immortale tibi doctrina nomen adeptus,
Magnus in Herois meruiſti deniq; ſedem.
Antè Leo tenebris ſidus cœleſte premetur,
Infimus intonſum ſuperabit collis Olympum,
Momentoq́; Cedrus viuet, longæua peribit,
Stemmata quàm ceſſent Montisq́;, Pyriq́;, Leonis.